

1

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Zitting 1954—1955

No. 171

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN ZONDER PORTEFEUILLE**

**Ter griffie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 28 Mei 1955.**

**De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak
van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan
door of namens de Kamer of door ten minste tien
leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op
27 Juni 1955.**

's-Gravenhage, 27 Mei 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet hebben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiervens over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 25 Mei 1955 te Washington tussen de Nederlandse Regering en de Regering der Verenigde Staten van Amerika gewisselde Nota's, houdende een overeenkomst betreffende de teruggave van op leen- en pachtbasis aan de Nederlandse Regering verstrekt zilver.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende Nota bij genoemde overeenkomst.

Het is de bedoeling, dat de overeenkomst, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,
J. LUNS.*

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.*

Toelichtende Nota

Gedurende de afgelopen oorlogsjaren ontving Nederland ten dienste van aanmuntingen van zilveren specie op leen en pachtbasis in totaal 56 737 341,25 troy ounces (1 764 729,894 kg) fijnzilver van de Amerikaanse schatkist.

In een brief dd. 11 Juli 1944 van dr A. Loudon, Harer Majesteits toenmalige ambassadeur te Washington, aan de heer Leo T. Crowley, destijds Foreign Economic Administrator, werd ten aanzien van de verplichting tot teruglevering het volgende bepaald:

„The Government of the Kingdom of the Netherlands shall return to the U.S. Treasury within five years after the end of the existing emergency, as determined by the President of the United States of America, an amount of silver bullion in an equivalent or higher fineness and equivalent in quantity and form to the silver transferred to the Government of the Kingdom of the Netherlands under the Act of March 11, 1941, from the stocks of U.S. Treasury silver.”

Aangezien de President der Verenigde Staten op de dag, waarop het vredesverdrag met Japan — 28 April 1952 — van kracht werd, tevens de bestaande „emergency”-toestand voor geëindigd verklaarde, dient Nederland derhalve vóór 28 April 1957 een hoeveelheid van 1 764 729,894 kg fijnzilver aan Amerika te restitueren.

Het Nederlandse muntwezen beschikt evenwel uitsluitend over met koper gelegeerd zilver van de gehalten 640/1000 en 720/1000, dat zich ten dele in de vorm van munten en ten dele in de vorm van baren bevindt. In deze toestand is het Nederlandse muntzilver niet geschikt om hiermede aan de terugleveringsverplichting, die immers in fijnzilver luidt, te voldoen, zodat dus affinage van het gelegeerde zilver zou dienen plaats te vinden.

Deze bewerking vergt echter een aanzienlijke uitgave en vrij veel tijd, terwijl Nederland bovendien daarvoor bijna geheel op het buitenland is aangewezen. Deze moeilijkheid was reeds onder de aandacht der Amerikaanse autoriteiten gebracht.

Aan

*de Heer Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal*

Hierbij werd verondersteld, dat de Amerikaanse schatkist het van Nederland terugontvangen zilver te eniger tijd weer zal gaan bezigen voor de vervaardiging van Amerikaanse zilveren munten, die eveneens bestaan uit een legering van zilver en koper.

Toen dan ook bij de officiële mededeling nopens de beëindiging van de „emergency” van Amerikaanse zijde de mogelijkheid werd opengelaten van het treffen van een speciale regeling, waarbij zilver van een ander gehalte zou kunnen worden teruggegeven dan voorzien is in de betreffende overeenkomst, werd overleg met de Amerikaanse instanties gepleegd. Van Amerikaanse zijde bleek men inderdaad bereid van Nederland gelegeerd muntzilver in ontvangst te nemen, waarbij het in het alliage vervatte fijnzilver in mindering zal komen van de leen- en pachtshuld, terwijl het zich in de legering bevindende koper door de Amerikaanse schatkist zal worden vergoed. Een en ander is in een briefwisseling dd. 30 Maart/25 Mei 1955 tussen de Regering der Verenigde Staten van Amerika en de Nederlandse Regering neergelegd.

Uiteraard komen alle overige op deze teruglevering vallende lasten als transport, verzekering, behandeling, opslag, enz. voor Nederlandse rekening. Omdat nog niet vaststaat op welke wijze Indonesië zijn verplichting, neergelegd in Besluit MC II/C II/6 dd. 29 November 1950 van de Tweede Ministersconferentie van de Nederlands-Indonesische Unie, wenst na te komen, heeft de gesloten overeenkomst slechts betrekking op een gedeelte van de totaal verstrekte hoeveelheid fijnzilver, nl. op ongeveer 52 400 000 troy ounces (circa 1 629 823,400 kg). Tevens werd overeengekomen, dat de gewichtshoeveelheden van de gehalten 640/1000 en 720/1000, die aan de Amerikaanse schatkist zullen worden gerestitueerd, ongeveer dienen

te corresponderen met de quanta, waarin Nederlandse munten van deze gehalten uit Amerika werden betrokken.

In verband met het Amerikaanse aanmuntingsprogramma voor 1954, waarbij het Nederlands muntzilver terstond zou kunnen worden gebezigd, werd reeds spoedig met het verschepen van baren en doorgeknipte munten van 640/1000 en 720/1000 begonnen. Gedurende het vorige jaar kon op deze wijze de Nederlandse zilverschuld met 349 359 843⁵ kg fijnzilver worden verminderd. De onderhavige regeling betekent voor de Nederlandse schatkist een aanzienlijke besparing van affinagekosten, waarvan het bedrag ligt in een orde van grootte van ongeveer f 5 000 000.

In verband met het afsluiten van het lopende begrotingsjaar der Verenigde Staten per 30 Juni 1955, ten laste waarvan de vergoeding voor het in het muntzilver aanwezige koper wordt gebracht, zou het zeer op prijs worden gesteld, indien de in de Nota's voorziene Nederlandse mededeling van goedkeuring uiterlijk op 29 Juni 1955 zou kunnen geschieden. Gezien het spoedeisend karakter dezer aangelegenheid kon de publicatie dezer briefwisseling in het *Tractatenblad* niet worden afgewacht.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.